

מחפשים את המטמון

מאות אנשים לוקחים מדי שנה חלק בחפירות ארכיאולוגיות הנערכות בארץ, אך בגן לאומי כורזים החופרים אינם סטודנטים או משוגעים לדבר, אלא ילדי בית הספר היסודי רמת כורזים, שנהנים מחוויה ייחודית ומעשירה. חושפים את העבר ובונים את העתיד

כתב: אחיה כהן־תבור

ילדי בית הספר היסודי רמת כורזים בחפירות צילום אורי ארליך

המיוחד בחפירה עם ילדי בית הספר הוא ההתלהבות הראשונית והתמימה שלהם: גם בסוף היום, כאשר חם והם עייפים, הברק בעיניים לא נמוג. יש להם מטרה אחת - למצוא. התלונה היחידה הנשמעת היא "לא מצאנו עדיין, אנחנו רוצים עוד!". החפירה מתנהלת כחפירה ארכיאולוגית מדעית לכל עניין. לשמחתי אין לי רגע מנוחה - בכל רגע ילד מגיע עם שבר חרס, פיסת זכוכית או אבן והוא חייב לדעת כאן ועכשיו מה זה. אני מסביר להם: זהו סיר בישול, כלי איפור וכן הלאה - בליווי תמונות ואיורים מתוך פרסומים ארכיאולוגיים. הילדים זוכים לפגוש גם כלים שלמים שרופאו (שוחזרו וחודשו), בוצעה בהם עבודת כפאונה) מחפירות אחרות שבהן השתתפתי - אותם כלים שפה הם מוצאים את שבריהם לראשונה. כאשר הילדים ייקחו את משפחתם לביקור באתר הארכיאולוגי הבא, הם יסבירו להוריהם ולאחיהם מהו חרס ומהי רפאות, איך בונים קיר ואיזה כף זה למצוא מטבע בפעם הראשונה. בדרך כלל אני צריך להסביר להם שמטבעות זהב הם לא בין הממצאים הנפוצים בחפירה ארכיאולוגית ושיש חשיבות רבה גם לממצאים אחרים. ואולם, בחפירה בכורזים בשנת תשע"ד (2014) פרץ מטמון מטבעות הזהב והכסף מתוך האדמה אל הילדים הנרגשים כבר ביום הראשון לחפירה. ההתרגשות של מציאת המטמון תלווה את הילדים (ואת הוריהם) הלאה, כסיפור שלא כל אחד זוכה לו. הגאווה גדלה אף יותר כאשר האירוע פורסם בחדשות הערב בטלוויזיה ובתקשורת. החפירה הארכיאולוגית מאפשרת לילד לחזור אל ההווי הטבעי והבסיסי של משחק, גילוי וחשיפה אגב עשייה חברתית ולמידה חווייתית, ולהכיר את הארץ והמורשת האנושית שלנו מיד ראשונה, פשוטו כמשמעו.

הכותב הוא ארכיאולוג חברת "דגש ארכיאולוגיה תיירותית", מנהל חפירה קהילתית-חינוכית בגן לאומי כורזים. שותפים פעילים וחשובים לחפירה הם עובדי הגן הלאומי בראשות נעמי הרודס, ד"ר צביקה צוק וד"ר יוסי ברדוביץ' וכן גיא כהן מנהל מרחב גליל תחתון

פורת, מקיים סדרת פעילויות באתרים שמסביב לו. החפירה היא פעילות שיא של ילדי בית הספר, והילדים נרגשים ביותר. למצע מושלם זה מצטרפים מורות מסורות ומדריכים מצוינים ממרכז חינוך והסברה גליל תחתון-עמקים של רשות הטבע והגנים, וכולם בליווי אטי קוריאט וד"ר דרור בן־יוסף מרשות הטבע והגנים בוראים ומחיים עבר הטמון באדמה.

הבהלה לזהב

פעם בשנה אני יוצא לכמה ימים מביתי ומגיע לנקודה נהדרת של יופי, מסורת ועבר בגן לאומי כורזים. ניהלתי חפירות רבות, שבהן השתתפו פועלים, מתנדבים מחו"ל, סטודנטים, בני נוער ומבוגרים.

מאות אנשים לוקחים מדי שנה חלק בחפירות ארכיאולוגיות הנערכות בארץ, בעיקר במהלך הקיץ. החפירות מושכות אליהן אנשים מכל רחבי הגלובוס, שבאים לבלות את הקיץ הישראלי בתוך האבק עם טורייה ביד, בחיפוש המרתק והמרגש אחר ממצאים ארכיאולוגיים שיחברו אותנו לחיים הקדומים שהיו כאן. ואולם, בגן לאומי כורזים מתרחשת תופעה ייחודית: כאן החופרים אינם סטודנטים או משוגעים לדבר, אלא ילדי בית הספר היסודי רמת כורזים. זוהי השנה החמישית שבה יוצאים ילדי בית הספר מהכיתה אל השטח, להיכרות בלתי אמצעית עם חבל הארץ שבו הם גרים. בית הספר, ביוזמת המנהלת תיקי